

๓ รักอ่าน รักเขียน รักเรียนรู้ ๓

ภรณ์ทิพย์ นาคหิรัญกนก

พ.ศ. ๖๖ / ๖๖

รักอ่านรักเขียนรักเรียนรู้
รู้ทันโลกทันเหตุการณ์อันกว้างไกล
สรรพศาสตร์สรรพสิ่งยิ่งเรียนรู้
มีวิชาเหมือนมีทรัพย์สินนับทวี

ย่อมเป็นผู้รู้คิดจิตใจสดใส
รักอ่านได้ย่อมเขียนได้ให้ได้ดี
ปรากฏอยู่เป็นแบบอย่างสร้างศักดิ์ศรี
บทบาทที่ใช้ชีวิตคิดอ่านเป็น

กลอนสุภาพ พิธีงานประกวด ผลงานของ นายศุภศิษย์ เรืองมีศรีสุข
สำนักงานประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๓๙๙ ถนนสามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

สารรักษ์วัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ISSN 1905-937X

ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๔ มกราคม - มิถุนายน ๒๕๕๒

สารรักษ์วัฒนธรรม มทร.พระนคร

ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ดวงสุดา นายเชาว์เลิศ นายอดิศักดิ์	เดโชติรส ขวัญเมือง ไตเลิศมงคล
บรรณาธิการ	นายชัยอวัช	ตุ้มมะ
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	นายธวัชชัย นางเจษฎา	แสงน้ำเพชร กิจเกิดแสง
กองบรรณาธิการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนุรีย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุบลศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ นางสาวนภารัตน์ นางสาวมยุรี นายอารยะ นายกวีวุฒิ นางอนงค์ศรี นายธีรวิจน์ นายอดิศักดิ์	แก้วแววน้อย อุบลสวัสดิ์ เจนจิตศิริ ชวนะโชติ เรืองสมบัติ ไทยเที่ยง กลั่นไพฑูริย์ วรกุล อุดมลินเจริญกิจ จตุรเชิดชัยสกุล
ฝ่ายพิสูจน์อักษร	ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาวิณี นางสาววาสนา นายวิเชียร	เอี่ยมลำอางค์ อุ่นวัฒนา ช่างม่วง ท่อนทอง
ฝ่ายออกแบบศิลป์กรรรม	นายก่อเกียรติ นายทวีศักดิ์	มหาอินทร์ สาสงคราะห์
ฝ่ายประสานงาน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณิการ์ นายฉมพ นายทินกร นายสำเริง นางสาวอรศิริ นางสาวนิษฐา นางสาวอัญญาธรร นางศรีสุดา นายอนนต์ นางสาวสุวิทย์	ม่วงชู ตำนน้อย จันทร์กระจ่าง กลิ่นดิษฐ์ จันทร์เมือง ตีสุนัน อินทร์ท่าฝาง อินทมาศ แสงจันทร์ ใจงาม
ฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่	ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุษณภูมิ นางศรีสุดา นางวิไลลักษณ์ นางนุชรี นายอุเทน นายวินทร์ นางสาวจิตมา	สุวรรณเวช อยู่เยี่ยมศรี ตางาม บุรีรัตน์ พรหมมี จิตต์นันทการ พูลสวัสดิ์

"กาพย์ บอกอ"

บอกอกรอกกาพย์ทัก
 สาระพิเศษล้ำ
 พระเทพพระขนิม์ครบ
 สONGเมฆมาสวีโด
 อัญเชิญราโชวาท
 ปดุงใจไทยนิกร
 เมื่กรับฉบับสี่
 ศิษย์เก่าที่เด่นล้ำ
 คุณค่าศิครกรมไทย
 เลียบวังเมืองเพชรพดิม
 สงกรานตเพลงดุกทุ่ง
 คุรียศิลปวีโด
 ให้อครูผู้เพียรสอน
 ชาววัฒนธรรม

ผ่านสารรักษ์วัฒนธรรม
 คั้นคิดกรมกรไทย
 พระราชสมภพเสบสมัย
 ร้อยดวงใจถวายพระพร
 เลิศพิลาศเสกนุสรณ์
 อ่างคำวัฒนธรรม
 อธิการดีมีสารนำ
 หัตถกรรมบรรจุกินท์
 จัดดอกไม้ไทยสร้างสรรค์
 เรืองเส้ากินอยู่อย่างไทย
 เจ็ดจรงนรีทศิย
 ขั้วขานโชคผลอ้านำ
 เรือนหมอพรคุณค่าล้ำ
 ยึดปกหลังรางวัลถลอน

จาก...บรรณาธิการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรมทั้งของมหาวิทยาลัยฯ และอื่นๆ ที่น่าสนใจ
2. เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรมของบุคลากร ในมหาวิทยาลัยฯ อันเป็นหนึ่งในภารกิจ

ขอเชิญคณาจารย์ส่งบทความเกี่ยวกับวัฒนธรรมเผยแพร่
 ใน "สารรักษ์วัฒนธรรม" ได้ที่กองศิลปวัฒนธรรม
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
 ๕๗ ถนนนครสวรรค์ แขวงจตุรลดา เขตจตุลิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๑ โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๐๖๕๔

พิมพ์ที่

บริษัท ทินส์ ทิม จำกัด
 ๒๐๐/๑๑ หมู่ ๓ ถนนรามคำแหง แขวงสะพานสูง เขตสะพานสูง กรุงเทพฯ ๑๐๒๕๐
 โทร. ๐ ๒๓๗๓ ๑๑๒๖, ๐ ๒๓๗๓ ๓๕๙๘-๙ โทรสาร ๐ ๒๓๗๓ ๖๑๙๒

อาศิรวาทราชสดุดี

กาพย์ยานี ๑๑

ยลเพียงพระพักตร์พร้อม
 พระโอษฐ์แย้มสดใส
 สายเสียงแห่งคันซอ
 พระองค์ลือเรียง
 ไพเราะเสนาะยิ่ง
 ราษฎร์รื่นและครันเครง
 ศาสตร์ศิลป์พระเทพสร้าง
 ปลอบปลุกทุกโมงยาม
 สONGเมฆมาสบรรจบ
 น้อมเกล้าถวายชัย

พระเนตรยิ้มก็พิมพ์ใจ
 พระหัตถ์ไหวประคองเคียง
 สลับคลอครวญสำเนียง
 พงจัตนนิมิตเพลง
 วิเศษสิ่งสรรค์บรรเลง
 ระคนเคล้าระลึกความ
 ทรงนำทางอย่างสยาม
 ประดับเด่นมรดกไทย
 พระราชสมภพสบสมัย
 ขอพระองค์ทรงพระเจริญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

นายชัยอวัช ตุ้มมะ : ประพันธ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จพระราชดำเนิน
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษา

จาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
วันที่ ๒๓ - ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๒

โดยบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ในวันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

สำเนา

พระราชโฆวาท

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

วันจันทร์ ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๒

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ข้าพเจ้า
มาปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคล ประจำปีนี้. ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติ
และความสำเร็จ.

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า เทคโนโลยีเป็นปัจจัยอย่างสำคัญในการพัฒนาประเทศ.
แต่ชาติบ้านเมืองของเราจะเจริญยิ่งขึ้นได้นั้น ไม่อาจอาศัยปัจจัยทางเทคโนโลยีแต่เพียงอย่างเดียว
หากยังขึ้นอยู่กับความรุ่งเรืองของศิลปวัฒนธรรม อันเป็นสิ่งแสดงเอกลักษณ์ของความเป็นชาติไทย
และคนไทยด้วย. ดังนั้น การพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้า และการจรรโลงรักษามรดกทางวัฒนธรรม
มิให้เสื่อมลงหรือสูญหาย จึงถือเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน. บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจาก
มหาวิทยาลัยแห่งนี้ นับว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถหลากหลาย ทั้งในด้านเทคโนโลยีและ
ศิลปวัฒนธรรม. หากแต่ละคนจะได้ตระหนักถึงหน้าที่ดังกล่าว แล้วร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติ
งานพัฒนา และส่งเสริมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทยให้รุ่งเรืองมั่นคงยิ่งขึ้น ก็จะช่วยให้
บ้านเมืองของเรามีความเจริญก้าวหน้า พร้อมทั้งรักษาความเป็นชาติไทยและคนไทยไว้ได้
เต็มภาคภูมิ.

ในพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคน
และทุกท่านที่มาร่วมพร้อมกันในพิธีนี้ ประสบความสุขความสำเร็จทั้งในชีวิตและหน้าที่
การงาน โดยทั่วกัน.

สารรักษ์วัฒนธรรม มทว. พระนคร

ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๔ ม.ค. - มิ.ย. ๒๕๕๒

อันเนื่องมาจากปก

สารรักษ์วัฒนธรรมฉบับนี้ กองบรรณาธิการได้เห็นพ้องต้องกันว่า ควรเป็นภาพที่สื่อถึงวันสงกรานต์ ผู้สื่อข่าวการกองศิลปวัฒนธรรม มทว.พระนคร ได้เสนอแนวคิดว่า น่าจะเป็นภาพเรื่องราวเกี่ยวกับหนุ่มสาวไปสรงน้ำพระที่วัด ผู้แสดงแบบผู้หญิงควรมีอายุอย่างไทย สวยอย่างชาวบ้าน ผู้ชายก็ควรดูดีแบบสูงส่ง สะอาด สรบุแล้วได้ **นางสาวกาญจนา ชุมหมื่น และ นายวรพจน์ เสถียรพงษ์** ซึ่งเป็นบัณฑิตที่สำเร็จ ในปีการศึกษา ๒๕๕๐ ของคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

สถานที่ถ่ายทำปกวารสารคือ **วัดปากคลองบางขนาก** ตำบลบางขนากอําเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา วัดนี้ตั้งอยู่ติดกับปากคลองบางขนาก ก่อนแยกไปออกแม่น้ำบางปะกง เป็นวัดเล็กๆที่แฝงไปด้วยเสน่ห์ และร่องรอยของอดีตอันน่าประทับใจประกอบไปด้วยด้วยกุฏิ สังฆาวาส หอฉัน และศาลาริมน้ำ ไม้จตุที่มีความงดงามเป็นอย่างยิ่ง ผู้อํานวยการ กองศิลปวัฒนธรรม มทว.พระนคร กล่าวว่ รูปแบบ ทางสถาปัตยกรรมดังกล่าว ได้รับการรังสรรค์ขึ้นจากช่างฉลุ และแกะสลักลายไม้ ที่มีฝีมือยอดเยี่ยม โดยใช้วัสดุไม้สักทองทั้งหมด ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากเรือนไม้มะนิลา

จากหลักฐานที่ปรากฏระบุให้ทราบได้ว่าสถาปัตยกรรมที่งดงามดังกล่าว ถูกสร้างขึ้นในปี.ศ. ๒๔๘๕ ัจวบจนปัจจุบันก็ยังคงความงามตามอยู่มาจนถึงบัดนี้ที่ภาพ แห่งความงดงามนั้นมาเป็น **ปกสารรักษ์วัฒนธรรม ฉบับนี้**

คำแก้ว บ้านใหม่

สถานที่ : วัดปากคลองบางขนาก ตำบลบางขนากอําเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
ผู้แสดงแบบ : นายวรพจน์ เสถียรพงษ์
นางสาวกาญจนา ชุมหมื่น
ผู้ถ่ายภาพ : นายถิรเกียรติ มหทธิมนตรี

สารอธิการบดี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ปัจจุบัน เป็นที่ทราบกันดีว่าการดำเนินงานด้านอนุรักษ์วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ยากลำบากเป็นอย่างยิ่ง ด้วยยุคนี้เป็นยุคโลกาภิวัตน์หรือยุคข้อมูลข่าวสารที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทำให้เกิดผลกระทบทั้งทางตรง และทางอ้อมต่อสังคมและวัฒนธรรมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านอาชญากรรม ยาเสพติด ปัญหาคความขัดแย้งของกลุ่มบุคคลต่างๆ ในสังคมและปัญหาทางด้านการศึกษา ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ต้องได้รับการแก้ไขโดยด่วน จึงเป็นหน้าที่ของวารสารสารรักษ์วัฒนธรรมในฐานะที่เป็นสื่อและแพร่หลายในท้องถิ่น และหน่วยงานทั่วไป ที่จะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจ แก่นักศึกษา และประชาชนในความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์วัฒนธรรม หรือหากจะมีการเปลี่ยนแปลงที่จะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีพัฒนาการที่ดี ด้วยวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ดีแสดงถึงลักษณะเฉพาะของชาติและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติไทย ซึ่งเป็นรากฐานอันสำคัญยิ่งของความเป็นอีกแผ่นดินมั่นคงของประเทศ นักศึกษาและประชาชนควรให้ความสำคัญที่เหมาะสมมีความภาคภูมิใจ และสืบทอดวัฒนธรรมอันเป็นอัตลักษณ์ของชาติ ตลอดจนสามารถประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตและพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

ในนามของมหาวิทยาลัย ขอขอบคุณคณะกรรมการผู้จัดทำวารสาร "สารรักษ์วัฒนธรรม" ที่ดำเนินการจัดทำวารสารที่มีการพัฒนาที่ดียิ่งขึ้นมาเป็นลำดับและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความและความรู้ชิ้นหลากหลาย จะก่อให้เกิดพลังส่งผ่านงานวัฒนธรรมให้ยั่งยืนสืบไป

(รอม่าสตราจารย์ดวงสุดา เตโชติรส)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

สารบัญ

- ๓..... อธิวาทราชสดุดี
- ๕..... พระราโชวาท
- ๗..... สารอธิการบดี
- ๘..... คนรักษ์วัฒนธรรม
- ๑๐..... ทัศนกรรมบรรจุกุณนาในวิถีชีวิตไทย
- ๑๒..... ศิลปวิจิตร
- ๑๔..... ศิลปะการจัดดอกไม้แบบไทย
- ๑๖..... เลียบวังเมืองเพชร
- ๑๘..... เรื่องเล่า - แลหลัง
- ๒๐..... เพลงลูกทุ่งไทย สายใยวัฒนธรรม
- ๒๒..... คุริยศิลป์ศรีสยาม
- ๒๔..... เรื่องเก่า - ไม่เล่าก็ลืม
- ๒๖..... การเคลื่อนย้าย "เรือนหมอพร"
- ๒๘..... ปกฉลุวัฒนธรรม
- ๓๒..... "รักถิ่น รักเขียน รักเขียนรู้"

คนรักษ์วัฒนธรรม

โดย สวป.

ผู้เขียนได้อ่านหนังสือพระราชานิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เรื่อง ฝึกลีลาซึ่งเป็นเรื่องแปลจากห้วงเมฆนักเขียนชาวจีน สะท้อนภาพให้เห็นผลกระทบจากการปฏิวัติวัฒนธรรมในจีนยุค แก๊งสี่สหาย (Gang of Four) ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๙ - ๒๕๑๒ ทำให้คนจีนต้องเสียชีวิตไปจำนวนมาก ที่มีชีวิตอยู่ก็สับสนกับวิถีชีวิตตนเองว่าต้องทำอะไรจึงจะถูกต่อระหว่างวัฒนธรรมเดิมกับแนวคิดอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ใหม่ก็น่าเห็นใจและหนักเปรียบเทียบกับสังคมไทยว่าเป็นบุญเหลือเกินที่บ้านเมืองเรานั้นสุขสงบไม่เคยเกิดเหตุการณ์ เช่นนั้นคิดเลยเถิดต่อไปอีกว่า ถ้าจะป้องกันไว้ไม่ให้เกิดขึ้นแน่ๆ เราจะต้องสร้างภูมิคุ้มกันหาวิธีการปลูกฝังให้คนไทยรักและหวงแหน ช่วยกันทำนุบำรุงรักษาและสืบทอดศิลปวัฒนธรรมที่ดีให้คงอยู่ต่อไป คงต้องมุ่งปลูก เป้าหมายหลักไปที่เยาวชนคนรุ่นใหม่ซึ่งไวต่อการเรียนรู้และรับรู้ หากมีระบบและผู้ชี้แนะที่เยาวชนไทยน่าจะเป็น ความหวังในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ต่อไปและเห็นวามหาวิทยาลัยต้องเป็นแกนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดการตระหนักและเห็นคุณค่า สร้างต้นแบบให้เป็นแบบอย่างและส่งเสริมการเอาอย่างที่ดีส่งเสริมให้ เยาวชนหันมาช่วยกันทำนุบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม ขณะเดียวกันต้องยกย่องให้ต้นแบบเหล่านั้นนำภาคภูมิใจใน ฐานะคนรักษ์วัฒนธรรมและ เป็นทรัพยากรบุคคลสำคัญทางด้านวัฒนธรรมเกิดขวัญและกำลังใจที่จะถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ให้กับคนรุ่นหลังต่อไป

ผู้เขียนขอเสนอต้นแบบของคนรักษ์วัฒนธรรม กลุ่มศิลปินหัตถกรรม และกลุ่มกีฬาและนันทนาการ ซึ่งได้รับการ ยกย่องจาก สมาคมศิษย์เก่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ให้ได้รับรางวัลศิษย์เก่าดีเด่น ปี ๒๕๕๑ ๓ แบบอย่าง ดังนี้

อาจารย์ไพฑูรย์ ขาวมาลา
ด้านศิลปหัตถกรรมการต่อเรือ

อาจารย์ไพฑูรย์ ปัจจุบันอายุ ๗๒ ปี ศิษย์เก่า วิทยาเขตเทเวศร์ เคยเป็นอาจารย์โรงเรียนช่างต่อเรือ เป็นผู้สนใจการอนุรักษ์เรือไทย จึงได้จำลองแบบ เรือไทย และจัดบ้านที่อยู่อาศัยเป็นพิพิธภัณฑ์ให้บุคคลทั่วไปได้ศึกษาเรียนรู้ และสร้างเรือสุพรรณหงษ์จำลองถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นผู้เขียนตำรา บทความเกี่ยวกับเรือไทยมากมาย เคยได้รับรางวัล และเกียรติบัตร ยกย่องจากสถาบันต่างๆ ทั้งใน และต่างประเทศมากมาย

พลตำรวจตรีศุภณัฐ (แฝดน้อง) อริยมงคล
ด้านส่งเสริมการศึกษา

พล.ต.ท.ศุภณัฐ ปัจจุบัน อายุ ๖๓ ปี ศิษย์เก่า วิทยาลัยการพระนคร เป็นนักกีฬาวิ่งระยะสั้น พร้อมพี่ชาย พล.ต.ท.สุรพงษ์ อริยมงคล (แฝดพี่) ติดทีมชาติ ๑๑ ปี เป็นผู้ฝึกสอนกรีฑาทีมชาติ ๒๙ ปี ได้รับเหรียญรางวัลและเกียรติบัตร ยกย่องมากมาย เป็นวิทยากรด้านการกีฬาใน สถาบันต่างๆ ทั้งใน ประเทศ และต่างประเทศมากมาย

นายวินัย พันธุรักษ์
ด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และนันทนาการ

นายวินัย พันธุรักษ์ อายุ ๖๑ ปี ศิษย์เก่า วิทยาลัยการพระนคร มีความสามารถ ด้านการดนตรีและร้องเพลง ร่วมตั้งวงดนตรี คีอิมพอสสิเบิล ได้รับรางวัลชนะเลิศ ๓ ปีซ้อน ได้รับรางวัลแผ่นเสียงทองคำจากเพลง ลีนกลืนดิน เป็นวิทยากรทำงานเพลง และได้ร่วมกิจกรรม เพื่อสาธารณกุศลมากมาย และปัจจุบันนายวินัยเป็นนายกสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยการพระนครอีกด้วย

คนรักษ์วัฒนธรรมเหล่านี้มีคุณลักษณะ เต้นอย่างน้อย๓ประการคือมีความสามารถ มุ่งมั่นจริงจัง และเสียสละ เราช่วยกันค้นหา และยกย่องต้นแบบคนรักษ์วัฒนธรรมด้านอื่นๆ กันด้วยนะคร๊าบ

หัตถกรรมบรรจุภัณฑ์ ในวิถีชีวิตไทย

โดย อ.ธานี สุขนะชาติ

ภายใต้กระแสความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมผนวกกับวิถีชีวิตที่แข่งขันกันวันจะยิ่งรุนแรง ทำให้หลายคนเริ่มเรียกร้องและไขว่คว้าหาธรรมชาติ ทั้งการแสวงหาจากสถานที่ท่องเที่ยวหรือ การเลือกใช้ และให้คุณค่ากับงานหัตถกรรมทำมือของผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ ซึ่งทำให้วิถีวิถีการใกล้ชีวิตธรรมชาติมากยิ่งขึ้น งานหัตถกรรมหรือที่ชาวต่างชาติเรียกว่างานแฮนด์เมด (Handmade) เป็นการสร้างสรรค์วิถีจากธรรมชาติด้วยฝีมือของมนุษย์ สุถารใช้ตลอดในวิถีชีวิตประจำวัน หรือดำรงไว้เพื่อเอกลักษณ์ของผ่านพื้นถิ่นวัฒนธรรม และประเด็นกิจกรรมที่พัฒนาทางหัตถกรรม ให้เกิดรายได้ สร้างงานสร้างอาชีพให้กับชุมชนในท้องถิ่นนั้น

การผลิตสินค้าหัตถกรรมส่วนใหญ่ของไทย อยู่ในลักษณะของอุตสาหกรรมในครอบครัว โดยชาวชนบทใช้เวลาว่างจากการทำเกษตรกรรมมาผลิตงานหัตถกรรม ชาวบ้านจะนิยมทำสินค้า และรูปแบบที่ตนเองคุ้นเคย นับพันปีมาแล้ว การที่มนุษย์ได้รู้จักวิธีการนำวัตถุดิบที่อยู่ใกล้ตัวมาดัดแปลงเป็นสิ่งของเครื่องใช้ จากขั้นตอนที่ง่ายจนวิวัฒนาการสู่ความละเอียดอ่อน ประณีตงดงามในเชิงศิลปะและประโยชน์ใช้สอยสนองความต้องการได้เป็นอย่างดีและสืบทอดถึงปัจจุบัน กรรมวิธีดังกล่าวช่วยให้มนุษย์ได้ผลิตสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ไว้เป็นจำนวนมาก เราเรียกสิ่งประดิษฐ์นั้นว่า "หัตถกรรม" อันหมายถึง การสร้างสิ่งของเครื่องใช้ด้วยมือ เครื่องมือ ภูมิปัญญา เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวัน และถ้าสิ่งประดิษฐ์นั้นมีจุดประสงค์

ของการใช้สอยเพื่อการหีบห่อ หรือการบรรจุสินค้า เพื่อปกป้องคุ้มครองผลิตภัณฑ์ ซึ่งอาจรวมถึงการสร้างสรรค์ความงาม ความละเอียดอ่อนในทางศิลปะเราเรียกสิ่งประดิษฐ์นั้นว่า "หัตถกรรมบรรจุภัณฑ์" ในวิถีชีวิตของคนไทย ตั้งแต่เกิดจนตาย จะเกี่ยวข้องกันด้วยวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ภูมิปัญญาของคนไทยในแต่ละภาค ซึ่งมีความแตกต่างกันตามความเชื่อและการสืบทอดวัฒนธรรมจากอดีตจนถึงปัจจุบัน จนถึงปัจจุบันงานหัตถกรรมที่กล่าวถึงนี้คือ หัตถกรรมบรรจุภัณฑ์สร้างขึ้นมาเพื่อใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ จะเห็นได้ว่า

ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ส่วนใหญ่ จะเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน โดยทั่วไปจะเป็นไม้ไผ่ และเส้นใยพืช เนื่องจากมีราคาถูก น้ำหนักเบา การสานขึ้นรูปได้หลายแบบวิธี และแรงงานหาได้ทั่วไปไม่มีความทงทนแข็งแรง โดยทั่วไปจะเห็นได้จากหัตถกรรมดังกล่าวคู่กับวัฒนธรรมของอาหารการกินเป็นประเภท บรรจุภัณฑ์เพื่อการขนส่ง Transport Package ได้แก่ เข่ง ตะลอม หล้าไม้ไผ่ ซึ่งใช้สำหรับบรรจุสินค้า นำพาพืชผักผลไม้ ขนส่งจากสวนเกษตรสู่ผู้ค้าในตลาดเพื่อส่งขายให้กับผู้บริโภคทั่วไป อีกทั้งยังมีหัตถกรรมบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ทั่วไป หรือบรรจุภัณฑ์เพื่อการจัดจำหน่าย Consumer Package ยังมีให้เห็นเช่น กระติบ หรือ ก่องข้าว แอบยา ส่วนใหญ่จะเห็นกระติบหรือ ก่องข้าว ได้ในภาคเหนือ และอีสานของประเทศไทย โดยสร้างขึ้นมาจากวัสดุประเภทไม้ไผ่เพื่อการเก็บรักษาข้าวเหนียวให้อยู่ได้นานโดยรักษาสภาพของข้าวให้อยู่ได้นานที่สุด นอกจากนั้น

หัตถกรรมบรรจุภัณฑ์ยังคงไว้ซึ่งความมีเสน่ห์ และการเพิ่มคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์ที่อยู่ภายใต้ อย่างเหมาะสมกับเทศกาลนั้นๆ

ในปัจจุบันการสนับสนุนภูมิปัญญา งานหัตถกรรมของรัฐบาลสู่การเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ OTOP เพื่อส่งเสริมการมีรายได้สนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็งส่งเสริมงานฝีมือ ซึ่งรวมถึงหัตถกรรมบรรจุภัณฑ์ที่ผ่านการออกแบบให้มีรูปลักษณ์แปลกตา ใช้วัสดุอื่นๆ เข้าร่วมเช่น สิ่งทอทั้งผ้าฝ้าย และผ้าไหม สามารถใช้ทำบรรจุภัณฑ์ได้ดี เพราะมีผลตกตาด สีสด และผิวสัมผัสทุกชนิดให้เลือกใช้ได้ตามรสนิยม และความต้องการทุกระดับ ใช้ผลิตในระบบหัตถกรรมได้ดี เพราะตัดเย็บได้ง่าย เช่นเดียวกับบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ รวมไปถึงการพัฒนาารูปแบบของการจักสานให้มีรูปแบบที่ทันสมัยขึ้นแต่ยังคงมีเสน่ห์ในความงดงามของหัตถกรรมบรรจุภัณฑ์ ให้คงคุณค่าในวิถีชีวิตของไทยแบบใหม่ สุถารใช้สอยให้สอดคล้องกับการใช้สอยและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนสืบไป

ศิลปินวิจิตรศิลป์

โดย คำแก้ว บ้านใหม่

คุณค่าของจิตรกรรมไทย : จิตรกรรมประเพณีสังกรานต์ ของ ศาสตราจารย์เฉลิม นาคีรักษ์ ศิลปินแห่งชาติ

มือคู่กรรไกรครุศิลป์- สิ่งให้ดูเขียนวาดภาพเกี่ยวกับประเพณีสังกรานต์ของไทย ครุศิลป์-กัซังสัง แต่ไม่ค่อยจะสอนเท่าไร แบบนี้ผู้เขียนก็หมดปัญญาที่จะนึกภาพประเพณีสังกรานต์ของไทยโดยละเอียด กลับไปนอนเอามือก่ายหน้าผากที่บ้าน พอดีเหลือใจไปเห็นปฏิทินที่ติดอยู่ข้างฝา เป็นปฏิทินภาพชุดประเพณีต่างๆ ของไทยที่สวยงาม อ่อนช้อย สมุกสมาน และมีชีวิตชีวาเป็นอย่างยิ่ง.....ผู้เขียนจึงทำการลอกภาพประเพณีต่างๆ ให้เหมือนที่สุด เพื่อนำไปส่งครู.....

ความทรงจำในวัยเด็กเหล่านี้ได้ถูกขุดขึ้นมาอีกครั้งเมื่อผู้เขียนได้รู้ว่าภาพจิตรกรรมประเพณีไทยที่ตนลอกส่งครูศิลปะในตอนนั้นเป็นผลงานของศาสตราจารย์เฉลิม นาคีรักษ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (จิตรกรรม) กล่าวถึงเฉพาะจิตรกรรมประเพณีสังกรานต์ ท่านศาสตราจารย์เฉลิม นาคีรักษ์ ได้ถ่ายทอดผลงานออกมาอย่างน่าสนใจ และสมุกสมาน โดยเฉพาะท่วงท่าของการรำรำที่รู้สึกได้ว่าสมุกจริงๆ ภาพการปล่อยนกปล่อยปลา หนุ่มสาวเล่นสำนึก น้ำพร้อมกับเกี่ยวพวงสาธิตที่แฝงไปด้วยรอยยิ้มอันอบอุ่นใจ ชุ่มช้ำไปกับวันสังกรานต์ ต่างกับกลุ่มเด็กเล่นสำนึก ที่ถูกถ่ายทอดให้สมุกสมานยิ่งกว่า ด้วยการเขียนภาพแสดงถึงน้ำที่สาครออกจากขั้วแรงและตัววังๆ จะเห็นได้ว่าภาพจิตรกรรมแบบประเพณีประยุคนี้ ของศาสตราจารย์เฉลิม

นาคีรักษ์ มีลักษณะเฉพาะตัวสูง สามารถถ่ายทอดอารมณ์และเรื่องราวของภาพได้อย่างสมบูรณณ์แบบ ก้าวข้ามขอบเขตของการเขียนภาพจิตรกรรมไทยแบบดั้งเดิม ถึงแม้ว่าภาพจิตรกรรมชุดประเพณีสังกรานต์ของท่านจะสร้างสรรค์ขึ้นมาตั้งแต่ประมาณปีพุทธศักราช ๒๕๑๘ ถึงช่วงปลายพุทธศักราช ๒๕๓๐ ก็ตาม จวบจนยุคปัจจุบันภาพจิตรกรรมของท่านยังเข้ากันยุคสมัย มีชีวิตชีวาเหมือนเดิม

ในหนังสือ ๘๔ ปีชาตกาล ศาสตราจารย์เฉลิม นาคีรักษ์ ศิลปินแห่งชาติ ได้กล่าวถึงหลักการสร้างสรรค์จิตรกรรมแบบประเพณีประยุคนี้ รวมทั้งข้อเสนอนะเพื่อการพัฒนาประเพณีประยุคนี้ ของศาสตราจารย์เฉลิม

งานของท่าน สรุปได้ว่า ศิลปะประเพณีมี ๒ มิติ เส้นและสี ศิลปะแบบอ่อนช้อย เน้นความรู้สึกด้วยเส้น เพิ่มการแสดงออกทางใบหน้า การจัดองค์ประกอบศิลปะควรเป็นแบบคานามอง จัดวางภาพประชามให้ชัดเจนยิ่งกว่าแต่ก่อน เรื่องรองลงมาให้ลดความสำคัญลง การจัดสีให้คงสีแบบสดใสดากหลังมืดหรือสว่าง จะมีทิศทางหรือไม่ก็ได้ ให้เพิ่มสีอ่อนแก่ และบรรยากาศแบบๆ ภาพคนควรคงความอ่อนช้อยของอดีต แสดงความรู้สึกด้วยอาการและท่าทางรูปร่าง สักส่วน ที่สมจริงทางกายวิภาค ให้เพิ่มความรู้สึกของใบหน้าขึ้น ควรเพิ่มบรรยากาศผสมเข้าไปบ้าง เพื่อให้ภาพดูนุ่มนวลขึ้น แต่ให้คงสภาพสีแบบสดใสไว้ติดเส้นด้วยสีอ่อนแก่

สังกรานต์ สันนิบาตบ้าน ชนบท - พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่มา สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

สังกรานต์ สันนิบาตบ้าน ชนบท - พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่มา Sombat Gallery ของคุณสมเกียรติ วิมลโน

นอกจากนี้ยังพบหลักฐานสนทนา ระหว่าง อานาจ เย็นสบาย (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อานาจ เย็นสบาย รองอธิการบดีฝ่ายเครือข่ายการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) กับท่านศาสตราจารย์เฉลิม นาคีรักษ์ ที่ได้สนทนากัน เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๑๘ และได้บันทึกลงในหนังสือข้อคิดศิลปวิจิตรศิลป์ สบสวนศิลป์ จัดพิมพ์โดย หน่วยงานศึกษานิเทศก์กรมการฝึกหัดครู เนื้อหาการสนทนาตอนหนึ่ง ความว่า อานาจ/ถาม: มีปัญหาหนึ่งภาพไทยที่เขียนอ่อนหวานเป็นเพราะเนื่องจากจากการเห็นหรือประสบการณ์ภายนอกเกิดขึ้นจากข้างนอกทำให้ผู้เขียน เขียนอ่อนหวาน อาจารย์มีความคิดอย่างไร? เฉลิม/ตอบ : ความรู้สึกที่ว่าภาพไทยเราอ่อนช้อย เมื่อพิจารณาแล้วคงไม่เกี่ยวกับไม้คานหรือเงาวัลย์ เพราะความรู้สึกดั้งเดิมของไทยเราเป็นคนที่มีความอ่อนน้อมอยู่แล้ว เป็นคนชอบเห็นอกเห็นใจคนอื่นชอบยิ้มให้ความเป็นกันเอง ฉะนั้นถ้าหากว่าเราเชื่อเรื่องพอมรำ เราจะเห็นชัดเจน แม้บางที่บางส่วนเราจะได้รับมาจากอินเดีย แต่อินเดียรำแล้วแข็ง รำแล้วกระด้าง แต่คนไทยรำแล้วมีละมุน มีจังหวะจะโคน ถ้าจะเปรียบก็เหมือนลายไทยลายสระบัวพลัว ฉะนั้นความรู้สึกของภาพออกมาในรูปความรู้สึกเป็นส่วนลึกภาพไทยจึงออกมาในลักษณะนั้น มีความอ่อนโค้งอ่อนหวาน มีจังหวะไว้ และดูแล้วแตกต่างจากชาติอื่น และในเวลาเดียวกันก็บ่งบอกถึงขณะและความรู้สึกไปในตัวด้วย ฉะนั้นก็ยังคงคิดว่ามันไม่น่าจะเป็นไปได้ที่จะมาจากไม้คาน หรือเงาวัลย์

จากหลักและแนวคิดในการสร้างสรรค์ ผลงานจิตรกรรมแบบประเพณีประยุคนี้ ของศาสตราจารย์เฉลิม นาคีรักษ์ จะเห็นได้ว่าภาพประเพณีสังกรานต์และภาพประเพณีอื่นๆ ที่ท่านสร้างสรรค์ขึ้นมาขึ้นไม่ธรรมดา ท่านคงไม่เอามือก่ายหน้าผากแล้วเหลือบไปเห็นปฏิทินที่ติดอยู่ข้างฝาอย่างแน่นอน

ศิลปะการจัดดอกไม้แบบไทย ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร

โดย อ.เจตนา กิจเกิดแสง

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้รับเกียรติให้จัดดอกไม้ตกแต่งเวทีในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลหัว ๘ แห่งทั่วประเทศเป็นประจำทุกปี แนวคิดหลักของการจัดดอกไม้ครั้งนี้จะยึดมั่นในแนวทางการจัดดอกไม้ เพื่อการอนุรักษ์และสืบสานศิลปะการจัดดอกไม้แบบไทย แม้จะต้อทุ่มเททั้งแรงกายแรงใจ ผสมกับเวลาในการรังสรรค์การจัดดอกไม้แบบไทยเป็นอันมาก ซึ่งมีได้ทำให้เกิดความข้อยึดต่ออย่างใด ทั้งนี้เพื่อยึดมั่นในเอกลักษณ์ของชาวราชมงคล และเอกลักษณ์ของความเป็นไทยให้ควบคู่กับพิธีรับพระราชทานปริญญาบัตรอันศักดิ์สิทธิ์ และสูงค่า ซึ่งมหาวิทยาลัยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่เสด็จพระราชดำเนินในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร แลบัณฑิตราชมงคลทุกคนในวันแห่งความปลาบปลื้ม และภาคภูมิใจนี้

การจัดดอกไม้ในพิธีรับพระราชทานปริญญาบัตร ออกแบบโดยคณาจารย์สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ หัวหน้าสาขา คือ อาจารย์ปิยะชิตา สีหะวัฒน์กุล โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์บุษรา ศรีอริยะย์ คณบดีคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ เป็นประธานฝ่ายจัดดอกไม้ ในพิธีรับพระราชทานปริญญาบัตร แบ่งเป็น ๓ ส่วน คือ ส่วนเวที ที่ประดับส่วนขอบเวทีด้านบนและส่วนหน้าเวทีด้านล่าง ซึ่งในส่วนเวทีที่ประดับ จะตกแต่งด้วยคชชายหน้าข้างซึ่งร้อยด้วย ดอกกรัก กุบะไทยทองเครื่อง คู่ะตั้งตั้ง การเย็บส่วนขอบที่ประดับ มาลัย สายรักที่หุ่เย็บแบบ และมาลัยตุ้ม นำมาร้อยเรียงเข้าด้วยกันอย่างสวยงามวิจิตรบรรจงส่วนขอบเวทีด้านบนประดับและตกแต่งหน้าเวทีด้านบนด้วยกอบัวดอกไม้สัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล แสดงถึงความสดชื่นเบิกบานยินดีปรีดา กับวันแห่งความสำคัญนี้

ส่วนหน้าเวทีด้านล่างประกอบด้วยแท่นเครื่องสักการะประดับด้วยมาลัยกลม มาลัยคล้องเสาหัวเม็ด และ โคมพุ่มมาตา โดยเน้นการใช้สีม่วงเป็นหลัก อันเป็นสีประจำพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จะยึดมั่นและเชิดชูการจัดดอกไม้แบบไทย ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระผู้ให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์มรดกไทย ตลอดจนแสดงถึงจิตวิญญาณในความละเอียดละออของชาวไทยที่มีมาช้านาน บ่งบอกถึงความเป็นชาติที่มีวัฒนธรรมอันงดงามยั่งยืน ยากที่จะหาชาติใดเสมอเหมือน อีกทั้งชาวราชมงคลยังให้ความสำคัญและเทิดทูนในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรอันสูงค่านี้ ให้คงคุณค่าทางจิตใจแก่ชาวราชมงคลและชาวไทยตลอดไป

เลียบวังเมืองเพชร (ตอนที่ ๑ ยังไม่ขึ้นเขา)

โดย ผศ. อัจฉา เชียมล้ำวงศ์

พระรามราชนเวศน์
PHRA RAMRAJNIVET PALACE

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เสด็จประพาสเมืองเพชรบุรี ทรงมีพระราชดำริให้สร้างพระตำหนักขึ้นที่เมืองเพชรบุรี เพื่อเป็นที่ประทับแรมและเสด็จประพาสราษฎรในเขตเมืองเพชรบุรี พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริให้สร้างพระตำหนักขึ้นที่เมืองเพชรบุรี เพื่อเป็นที่ประทับแรมและเสด็จประพาสราษฎรในเขตเมืองเพชรบุรี

...ตามหลักการพูด หรือการเขียนแล้วเขาบอกว่าถ้าจะพูดอะไร เขียนอะไรต้องพูดหรือเขียนในสิ่งที่เรารู้ และเราสามารถหาข้อมูลได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้เขียนจึงเลือกที่จะร้อยเรียงเรื่องราวถึงจังหวัดเพชรบุรี เพราะเราพอที่จะมีความรู้เรื่องราวต่างๆ พอสมควร ในฉบับนี้จึงขอเขียนถึงพระราชวังที่ตั้งอยู่ในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งถือว่าเป็นจังหวัดที่มีพระราชวังอยู่ถึง ๓ แห่งด้วยกัน คือ

๑. พระนครคีรี หรือที่ชาวบ้านเรียกว่าเขารัง
๒. พระราชวังมฤคทายวัน
๓. พระราชวังรามราชนเวศน์ หรือพระตำหนักสรเพชรปราสาท แต่ชาวบ้านมักเรียกว่าวังบ้านปิน ทั้ง ๓ ดัง มีเรื่องราวความเป็นมาที่น่าสนใจและน่าศึกษามากมายเป็นอย่างยิ่งนับได้ว่าเป็นความภาคภูมิใจของชาวเพชรบุรีทุกคน

ในฉบับนี้จึงจะขอแนะนำท่านผู้อ่านมารู้จักกับหนึ่งในสามพระราชวังที่มีความสวยงามในจังหวัดเพชรบุรีคือ พระราชวังรามราชนเวศน์หรือวังบ้านปิน เนื่องจากในช่วงนี้ยังไม่เหมาะที่

จะขึ้นเขารังตอนนี้ เพราะต้องรอประมาณเดือน เมษายน-พฤษภาคม เนื่องจากจะเป็นช่วงที่สวยงามมาก ถ้าไม่เชื่อบันทึกไปเที่ยวงานพระนครคีรี แล้วจะรู้ว่าสวยงามขนาดไหน (ต้องแอบกระซิบบอกว่าช่วงเมษายน-พฤษภาคม ดอกลิ้นห่านจะออกดอกขาวทั่วเขารัง ซึ่งจัดว่าเป็นช่วงที่สวยงามที่สุดช่วงหนึ่ง) กลับมาคุยเรื่องวังบ้านปินกันนะครับ วังบ้านปินนี้ตั้งอยู่ภายในค่ายทหาร(ชาวบ้านเรียกว่ากองพันบน) ออกจากตัวเมืองประมาณแค่ ๑ กิโลเมตร ถ้าท่านผู้อ่านเข้าตัวเมืองเพชรบุรีแล้วก็สังเกตพระปรางค์วัดมหาธาตุ(เป็นพระปรางค์ ๕ ยอดสีขาวตั้งอยู่กลางเมือง) เมื่อพบแล้วท่านหันหน้าออกจากวัดมหาธาตุจะเห็นสะพาน ท่านเลี้ยวขวาไปตามถนนดำเนินเกษม (ให้ท่านผู้อ่านมองสะพานอย่างเดียวนะครับไม่ต้องข้ามสะพานไปเพราะตรงนั้นเป็นตลาดครับ) ตรงไปเลยครับ สุดถนนที่เขารังบ้านปินพอดี ซึ่งพระราชวังตั้งอยู่ติดกับแม่น้ำเพชรบุรี ทำให้บรรยากาศโดยรอบสวยงามมาก วังบ้านปิน

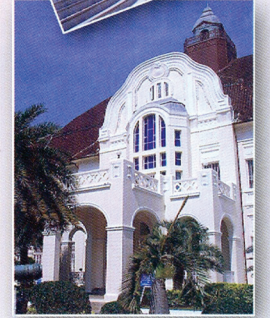
สร้างสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยพระองค์ เสด็จพระราชดำเนินวางศิลาฤกษ์ในวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๔๕๓ ในพินาศ (พ.ศ.๒๔๕๓) ที่จครบร้อยปีของการวางศิลาฤกษ์พิธีทศกัณฐ์ และสร้างเสร็จในอีก ๗ ปีต่อมาหลังจากพระองค์เสด็จสวรรคต ซึ่งจุดประสงค์ที่ก่อสร้างเพื่อใช้แปรพระราชฐานในฤดูฝน โดยสร้างแบบสถาปัตยกรรมยุโรปที่มีความสวยงามเป็นอย่างมาก พระองค์ท่านได้มอบหมายให้จอมพลเรือสมเด็จเจ้าพระบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต กับสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ เป็นแม่กองจัดการก่อสร้าง ผู้ออกแบบคือมิสเตอร์ คาล เคอริง ชาวเยอรมัน จึงส่งผลให้งานสถาปัตยกรรมที่ออกมาเป็นแบบยุโรปอย่างที่เห็นครับ

บริเวณโดยรอบได้มีการตกแต่งด้วยต้นไม้อย่างสวยงาม ด้านข้างพระราชวังมีสนามฟุตบอล ซึ่งอาจจะถือได้ว่าเป็นสนามฟุตบอลที่สวยงามที่สุดในโลกก็ได้ เพราะมีฉากหลังเป็นพระราชวัง ด้านหน้าทางจังหวัดได้หล่อพระบรมรูป พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นำมาประดิษฐานเอาไว้เพื่อเป็นที่สักการะของชาวจังหวัดเพชรบุรี และบรรดานักท่องเที่ยวที่มาเที่ยว ณ พระราชวังแห่งนี้ ถ้าเราเข้าไปข้างในจะพบกับความกว้างขวางและสวยงามเป็นอย่างมาก มีหลังคาเป็นรูปโดม และบันไดวน พร้อมทั้งมีทางออกไปลานน้ำพุ ซึ่งอยู่ด้านในบรรยากาศสวยงามเป็นอย่างมาก ตำแหน่งชั้นล่างประกอบด้วยห้องรอเฝ้า ห้องพระโรงกลาง ห้องเสวยห้องเครื่อง และห้องเทียบเครื่อง ซึ่งแต่ละห้องขอบอกว่าต้องไปชมเองครับ ว่าสวยงามขนาดไหน ส่วนชั้นบน มีห้องพระบรรทมใหญ่ ห้องพระบรรทมพระราชินี ห้องพระบรรทมเจ้าฟ้า และห้องทรงพระอักษร แต่ละห้องก็ยังมีเครื่องใช้ต่างๆ อยู่อย่างครบครัน และสามารถดูได้อย่างใกล้ชิด จุดสำคัญที่ห้ามชมมาก และเห็นได้ชัดพระราชวัง คือผนังห้องซึ่ง

ตกแต่งด้วยไม้แกะสลักกระเบื้องเคลือบสีฟ้า มีความงดงามมาก ช่องหน้าต่างประดับด้วยกระจกสีเป็นลวดลายต่างๆ เมื่อได้รับแสงอาทิตย์ส่องเข้ามาทำให้บรรยากาศภายในพระราชวังดูสวยงามเป็นอย่างยิ่ง ที่สำคัญแม้บรรยากาศข้างนอกจะร้อนอย่างไร พอก้าวเข้าไปในตัววังจะเย็นสบายครับ

พระรามราชนเวศน์เปิดให้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. สำหรับผู้ที่ต้องการจะเข้าชมเป็นหมู่คณะก็จะมีวิทยากรบรรยายด้วยครับ แนะนำอีกอย่างครับ ร้อนๆ อย่างนี้ ไปเพชรบุรี แล้วอย่าลืมไปแห่หา "ข้าวแช่"ทานนะครับ รับรองว่าถ้าได้ทานแล้วจะติดใจในความหอมของน้ำ ความอร่อยของเครื่องเคียงครับ ในโอกาสต่อไปจะเล่าเรื่องการทำข้าวแช่ให้ฟังนะครับ

ทั้งท้ายนี้คิดหนึ่งครับ ช่วงนี้เศรษฐกิจไม่ดีเราก็คงรออยู่กันอย่างพอเพียงดังพระราชดำรัสขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือใช้จ่ายอย่างประหยัด ใช้จ่ายในประเทศ ใช้เงินในประเทศเราจะผ่านช่วงนี้ไปได้ครับ แต่ไม่ใช่พอเพียงแล้วไปเบียดเบียนเอาของผู้อื่นมานะครับ ไม่ดีแน่นอนเลยอย่างนี้

เรื่องเล่า แลหลัง

ตอน.. ของเก่าของใหม่ เลือกลงอย่างมีวิจารณญาณ

โดย บัญญ์

เคยเขียนถึงเรื่องของวัฒนธรรมการกินอยู่มาหลายครั้ง แต่ก็ยังคิดใจและมือเรือให้ต้องพูดล้มมากมาย คราวนี้ก็เช่นกัน บัญญ์มีเรื่องราวเกี่ยวกับอาหารการกินมาเล่าสู่กันฟังอีกแล้ว

เรื่องของเรื่องก็คือในช่วงการส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ที่ผ่านมา ที่บ้านของบัญญ์ก็จัดเลี้ยงกันเรื่อยๆ เฉพาะเครือญาติแต่ละครอบครัวก็เตรียมอาหารมารวมกันบ้านละอย่างสองอย่าง บ้างเองก็เตรียมสถานที่ และอาหารไทยๆ ไว้ ๒-๓ อย่างคือแกงเขียวหวานลูกชิ้นปลากรายรับประทานกับปลาใต้ต้มทอด และแกงจืดลูกรอก อาหารโปรทของหลานๆ ถ้าเป็นสมัยก่อนอาหารขนาดนี้ก็ต้องใช้เวลาหลายชั่วโมงทีเดียว เพราะต้องเตรียมวัตถุดิบ เช่น ซูดมะพร้าว คั้นกะทิ โขลกเครื่องแกงแล้วยังต้องแล่ปลากราย ซูดปลากราย โขลกเนื้อปลา นวดเนื้อปลา กว่าจะเตรียมเสร็จก็กินเวลา

น้ำสะอาดอีกประมาณ ๒ ครั้ง จากนั้นจึงนำไปใช้ไฟต้มเพราะไม่ค่อยมีกลิ่นคาว) ที่ผสมเครื่องปรุงรส เช่น เกลือและพริกไทยเล็กน้อยดีให้เข้ากันมากกว่าอกในใส่หมูที่ล้างแล้วมีดีให้แน่นแล้วนำไปนึ่งในลังถึงที่น้ำร้อนจัด พอสุกนำออกมาพักให้เย็น แล้วจึงตัดเป็นก้อนๆ หรืออีกสูตรหนึ่งคือไม่ใช้ใส่หมูแต่นำไข่ขึ้นมาทอดใส่ลงในถ้วยกระเบื้องเล็กๆ ที่มีรูๆ เรียกว่า "ถ้วยตะไล" แล้วนำไปนึ่งพอสุก ปล่อยให้เย็นจึงนำมาแกะออกจากถ้วยพักไว้ เพื่อปรุงเป็นอาหารต่อไป จะเห็นว่า การปรุงอาหารไทยสมัยก่อนมีไม่ง่ายๆ แต่เรื่องของรสชาติ ถือว่า "อร่อยแท้" จริงๆ

หลายชั่วโมง นี่แค่แกงเขียวหวานปลากรายอย่างเดียวเท่านั้น ยังมีแกงจืดลูกรอกอีกอย่างที่ต้องใช้เวลานานขั้นตอนของการทำลูกรอกที่ต้องนำใส่หมูมาทำความสะอาดโดยล้างด้วยเกลือกับล้างด้วย

แต่ในปัจจุบันนี้ จากความเจริญทางเทคโนโลยีสมัยใหม่มีการคิดค้นเครื่องมือเครื่องจักรที่จะช่วยทำให้ขั้นตอนต่างๆ สะดวกและ ประหยัดเวลาขึ้นมาก เช่น เดียวนี้ก็มีกะทิสำเร็จรูปบรรจุเป็นกล่อง ไม่ต้องมานั่งซูดมะพร้าว และคั้นกะทิเอง มีปลาทูสดสำเร็จรูปวางขายตามศูนย์การค้า ซึ่งซื้อหาได้ง่าย เหตุนี้เอง ที่ทำให้บัญญ์ทำกับข้าวแบบโบราณเสร็จในเวลาไม่นาน และไม่เหน็ดเหนื่อยจนเกินไป บรรดาหลานๆ ต่างเอรีทอรรยไปกับรสชาติของอาหารไทยๆ ของย่า แต่ผู้เอาใส่ทั้งหลายโดยเฉพาะคุณแม่ของบัญญ์บอกไม่ชอบ เพราะเหมือนรสชาติรสชาติอะไรไป เนื้อปลาไม่เหนียวหนึบเหมือนโฮลกหรือนวดด้วยมือกะทิที่ไม่หอมมีกลิ่นคื่นคื่นๆ ทำให้รสชาติอาหารเปลี่ยนไปจากเดิม หรืออาจเป็นเพราะน้ำพริกแกงที่ย่าไม่ได้ปรุงและโขลกด้วยคอกหินเหมือนเมื่อก่อน แม้จะเลือกรับประทานที่มันชื่อเสียงก็ตาม แต่ความที่ติดใจในรสชาติเก่าๆ ของผู้เอาใส่ก็ยังคงจะปรียาก ผิดกับบรรดา

หนุ่มสาวทั้งหลายที่เคยชิน คิ่นคิ่นกับสิ่งใหม่ๆ จึงมองไม่เห็นความแตกต่างแต่อย่างใด สำหรับบัญญ์ซึ่งเป็นครูเก่า ๆ คนหนึ่งที่คลุกคลีอยู่กับนักศึกษาหลายระดับหลายสาขาวิชา ที่มีศาสตร์แตกต่างกัน แต่สิ่งที่เหมือนกันกับของเขาเหล่านั้นก็คือ การซึ่งซบวัฒนธรรมต่างชาติมาเป็นของตน โดยไม่แยกแยะ การเอาอย่างหรือเลียนแบบผู้อื่น ยังเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วง ดังนั้นบัญญ์เองก็ต้องพยายามทำให้ทันนักศึกษา พยายามศึกษาสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาประยุกต์ตนเองไม่ให้โบราณจนเกินไปนัก แต่ก็ไม่ใช้ตามเสียจนไม่วิเคราะห์แยกแยะว่าสิ่งใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม สำหรับสิ่งที่บัญญ์ยึดเป็นแนวทางคือ การเลือกลงสิ่งต่างๆ อย่างใช้เหตุผลสิ่งใดที่เป็นประโยชน์ และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี และเหมาะสมกับตนเองก็จะรับมาพัฒนา แต่หากมีสิ่งใดที่ล่อแหลม และเป็นการคุกคามเหมือนเมื่อก่อน แม้จะเลือกรับมาจากร้านที่มันชื่อเสียงก็ตาม แต่ความที่ติดใจในรสชาติเก่าๆ ของผู้เอาใส่ก็ยังคงจะปรียาก ผิดกับบรรดา

อย่างไรก็ตามการที่เราจะเลือกลงหรือไม่เลือกลงมาเป็นแนวทางนั้น สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึง ก็คือการนำสิ่งค่านั้นมาบูรณาการกับการใช้ชีวิตของเราที่ เราไม่เลือกมันไม่ว่าเราต่อต้าน แต่ที่ไม่เลือกอาจจะเป็นเพราะความไม่เหมาะสม ความฟุ้งเฟ้อ หรือมองหาคคุณค่าจากสิ่งนั้นแล้วมันมีน้อยเต็มทีเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น นั้นแน่นอนว่าย่อมมีประโยชน์ แต่อาจมีประโยชน์ต่อกลุ่มคนแต่ละกลุ่มแตกต่างกันไป อยู่ที่ผู้รับจะต้องใช้วิจารณญาณ เลือกลงส่วนที่คามาใช้คิ่นนั้นการที่บัญญ์เลือกลงสิ่งใหม่ที่อำนวยความสะดวกและประหยัดเวลา เพื่อเอาเวลาไปทำงานอื่นๆ ก็ไม่ใช่เรื่องน่าอายแต่อย่างใดเพราะย่าแน่ใจว่าสิ่งที่ทำนั้นปีทำอย่างมีสติ

รุ่งเพชร แทลมสิงห์

สมนึก ทองมา

“ประเพณีไทยเมื่อสมัยศรีวิชัยก่อน เสนอแบบตอน ลูกทุ่ง พวกมาลัย คุนสงกรานต์สืบสานสนุก กับพอใจ...”

เสียงร้องของราชาเพลงสงกรานต์ รุ่งเพชร แทลมสิงห์ ที่ขับขานเพลงลูกทุ่งที่สะท้อนประเพณีและการละเล่นของไทยได้อย่างยอดเยี่ยม ยังคงตรึงใจคอเพลงลูกทุ่งไม่เคยเสื่อมและยิ่งนานวันยิ่งซาบซึ้งในคุณค่าและมีความสุขคราที่ได้ยินได้ฟัง ต่างจากเสียงสื่อเสียงสารของเพลงจำนวนไม่น้อยในปัจจุบัน ที่รับแค่ช่ขยับขยับอารมณ์ และโศกประสาของผู้ฟังให้ไคร่ขี้ไคร่ต สด หคหู่ และหอบเหี่ยวเข้าไปทุกขณะ จนทำให้สังคมกรมกร่อน เขียวช่นสับสน เนื้อหาเพลงไม่มีแก่นสาร ถูกสังคมนาผลาญด้วยตะวันตกเทคโนโลยี จนลืมวิถีแห่งไทยไปเสียแล้ว

ต้องยอมรับว่าวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีไทย ที่เปี่ยมล้นด้วยคุณค่าทางกวี และคีตศิลป์ ได้รับการบอกเล่าผ่านบูรณาการของคนลูกทุ่งในรูปของเพลงไทยลูกทุ่งไว้

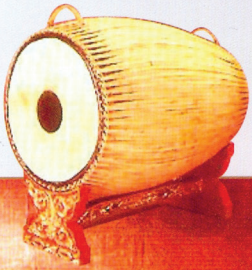
อย่างน่าชื่นชม สอดคล้องกับทหรรค์ของเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ที่กล่าวถึงลักษณะเด่นของเพลงลูกทุ่ง จากกาการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “เส้นทางเพลงลูกทุ่งไทย” เมื่อวันที่ ๒๕ - ๒๘ มิถุนายนพ.ศ. ๒๕๓๓ สรุปได้ ๔ ประการ คือ เรียบง่าย..ใสความรู้สึก...มันส์ทีกรื่อง...เฟื่องภาษา ซึ่งลักษณะเด่นดังกล่าว นอกจากจะให้ความบันเทิงแล้ว ยังเปี่ยมล้นด้วยสาระ อรรถประโยชน์ทางวัฒนธรรมประเพณีเป็นอย่างยิ่ง คงจะได้นำเพลงวันสงกรานต์ที่ชนะเลิศการประกวดประเภทเพลงไทยลูกทุ่ง ปี ๒๕๓๓ ซึ่งประพันธ์คำร้องโดย สมนึก ทองมา (ชลธิ ธารทอง) เรียบเรียงเสียงประสานโดย ประยงค์ ชื่นเย็น และขับร้องโดย รุ่งเพชร แทลมสิงห์ เพลงที่เปี่ยมล้นด้วยคุณค่าทางวัฒนธรรม ประเพณี และการละเล่นของวิถีชีวิตไทย เพลงนี้คือเพลง “วันสงกรานต์” เนื้อร้องมีดังนี้

ง้าใหม่ทมาทพดูแบ่งร่ำและน้ำอบไทย เตรียมรดนั้งใหญ่เพื่อขอพรท่าน
ถึงคราหน้าตบรูชองกรานต์ อริวงหน้าพระเถรททุกท่าน ปัดอัยนทปัดอัยปลา
บ้างใส่ใส้อัดแดงใส้อม่วงมาเล่นช่วงอัย บ้างก็ใส้อม่วงใหญ่เล่นมณช่ออินง้า
พระเถรเร่งกวาดอัดอวา เตรียมรูปเทียชเคอัยททำ ญาติโยมมาททำบุญ
ประเพณีวิถีใหม่ไทย ทุกคนแอมใส้อมีมิเคอองุ่น ชททรายเจ้าอัด
ดักบาตรแบ่งบังลูกู รดน้ำดำทออบอู่ ร่วมบุญทอเลิศยทราย.... อธิษฐาน
น้แห่งบ้านไทยตั้งแต่สมัยปู่ตา เราทเอาทอนทอทหน้า เตินตามรอยทาน
ช้อยกันทให้วันสงกรานต์ ชาวโลกทมาทพผ่าน เล่าขาน... สงกรานต์ดังอองไทย
น้แห่งบ้านไทยตั้งแต่สมัยปู่ตา เราทเอาทอนทอทหน้า เตินตามรอยทาน
ช้อยกันทให้วันสงกรานต์ ชาวโลกทมาทพผ่าน เล่าขาน... ถึงตำนานวันสงกรานต์ดังอองไทย

เพลง “วันสงกรานต์” เป็นเหมือนตำราทางวัฒนธรรมประเพณีอันมีคุณค่ายิ่ง ถ้าสงกรานต์ปีนี้ยังไม่รู้ว่าจะทำอะไรให้ถูกต้องเหมาะสม คำร้องเพลงนี้ได้นำเสนอแนวทางปฏิบัติ ซึ่งให้หลดอมรวมอรรถรส และสุนทริย์ได้อย่างครบถ้วนกระบวนความจริง ๆ

สงกรานต์ สืบสาน งานสุนทร
อิมบุญ เป็นทุน กุศล
อบอู่ ถ้วนหน้า สากล
ทั่วไทย ท่วมท้น ทำดี

ดุริยศิลป์ศรีสยาม

โดย อ.จารุรงค์ จตุรเศษิตยสกุล

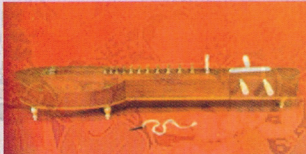

พระยาประสานดุริยศัพท์

....พระยาประสานดุริยศัพท์ นามเดิม แปลก ในสมัยรัชกาลที่ ๖ ได้รับพระราชทานนามสกุลว่า **ประสานศัพท์** เป็นบุตรคนโตของ ขุนนภเสข (ทองดี) กับ นางนิ่ม เกิดเมื่อวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๐๓ ศึกษาศึกษาที่ ๒. บำรุงเมือง กรุงเทพฯ มีน้องชาย ๒ คน น้องสาว ๒ คน น้องชายท่านคนโตเป็นนักดนตรีคือ พระพิณบรรเลงราช (เข้ม) ท่านถึงแก่อนิจกรรมเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๗ สิริรวมอายุ ๖๔ ปี ๖ เดือน ๑ วัน (สมัยนั้นวันที่ ๑ เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่)

พระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) เป็นผู้ที่มีอัจฉริยะสูงที่สุดทางด้านดนตรีไทยอีกท่านหนึ่ง ท่านแต่งเพลงได้ดีและมีฝีมือเครื่องดนตรีทั้งการบรรเลงปี และระนาดเอก เป็นผู้พัฒนาวิธีวิชาการอันสำคัญในการตีระนาดเอก ก้าวจากยุคเจ็ดจำส่ง่างามเข้าสู่ยุคประเพณีคัมภาย ใช้กลอนดนตรีที่ละเอียดเรียบร้อยมีชั้นเชิงลึกซึ้งแยบยลยิ่งขึ้น ถ้าพระยาประสานดุริยศัพท์ (เข้มสุนทรวาที) เป็นยอดของระนาดทางทุ พระยาประสานดุริยศัพท์ ก็เป็นสุดยอดของระนาดทางหวาน ดังได้ปรากฏชัดในฝีมือระนาดของพระเพลงไพเราะ (โสมสุวาทิต) ศิษย์เอกของท่านคนหนึ่ง ท่านเริ่มเรียนดนตรีกับใครไม่มีข้อมูลที่แน่นอน

แต่ครูคนสำคัญที่สุดของท่านคือ **ครูช้อยสุนทรวาที** ซึ่งมีฝีมือในทางฆ้องและทางระนาด ครูช้อยรักท่านเหมือนบุตรจึงถ่ายทอดวิชาให้จนหมดสิ้นจน กระทั่งชื่อ นายแปลกเป็นที่รู้จักกันดีในความสามารถทางดนตรี ท่านเคยเล่าให้อาจารย์มนตรี คราโมท ฟังว่าท่านเรียนการเป่าปี่ใน จาก **ครูช้อย สุนทรวาที** เมื่อคุณกันถึงพระประติษฐไพเราะ (มี ตรียางกูร) หรือ ครูมีแขก ท่านเล่าว่าครูช้อยเคยพาท่านไปพบและให้ท่านเดี่ยวปี่ไม่ให้ครูมีแขกฟัง ๒ เพลง เมื่อฟังจบแล้วก็พูดว่า "เป่า" ก็ได้แสดงว่าว่าพระประติษฐไพเราะฯ นั้นคงเป็นผู้พูดน้อยจึง

ไม่มีดีหรือแนะนำใดๆ ต่อมาเมื่อท่านศึกษาทางเครื่องสายก็ได้มาเป็นศิษย์ ครูถึก ตรียางกูร บุตรชายพระประติษฐไพเราะฯ ส่วนปีชวานั้น ท่านเรียนจากครูช้อยยามาก่อน เมื่อต้องการเรียนเพลงเรื่องชมสมุทร อันเป็นเพลงเรื่องปีชวา ใช้บรรเลงในวงเครื่องสายปีชวาจึงได้เรียนจาก ครูคำ ซึ่งเป็นครูปีชวาที่มีชื่อเสียงมากผู้หนึ่ง

ท่านแต่งเพลง ๓ ชิ้นไว้มาก เช่น เพลงพม่าห้าท่อน ๓ ชั้น เขมรราชบุรี ๓ ชั้น (แต่งร่วมกับหลวงประดิษฐไพเราะ) ดอกไม้ทรทงย่อน ถอนสมอ พร้าหมอนเข้าโบสถ์ เขมรใหญ่ อถรรพ์ ธรณีร้องไห้ มอญร้องไห้ นางนาค พัดชา ลีลากรรพุ่ม กราวรามอบูหลั่นลอยเลื่อน เพลงยาว ย่องหงัด นราชาณัณฑ์ แผลงรูป แผลงภูทอง ทางบรรเลงเพลงลาวคำหอม ลวดคำเนินทราย ซึ่งเป็นเพลงสำคัญในวงการดนตรีไทยทั้งสิ้น

พระยาประสานดุริยศัพท์ ได้เคยไปแสดงฝีมือ ถึงประเทศอังกฤษเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๘ ในงานมหกรรมฉลองครบร้อยปีของพิพิธภัณฑแห่งเมืองเวมบลีย์ ครั้งนั้นรัฐบาลอังกฤษได้เชิญประเทศต่างๆ ให้ส่งดนตรีของตนไปบรรเลงฉลอง สยามก็ได้ส่งนักดนตรีไปร่วมบรรเลงด้วย **สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว** ทรงเป็นแม่กองทานนักดนตรีชั้นเยี่ยม ครูแปลกจึงได้รับคัดเลือกไปด้วยในฐานะผู้มีฝีมือในการเป่าปี่และขลุ่ย ฝีมือการเดี่ยวปีและขลุ่ยของครูแปลกเป็นที่พอพระราชหฤทัยของ**สมเด็จพระราชินีวิกตอเรีย**มาก ถึงกับให้ท่านไปเดี่ยวขลุ่ยถวายให้พระองค์ท่านเป็นการพิเศษที่พระราชวังบักกิงแฮมอีกครั้งหนึ่ง ทรงยกย่องชมเชยฝีมือครูแปลกมาก ซึ่งขณะนั้นครูแปลกเพิ่งมีอายุเพียง ๒๕ ปี เท่านั้น

พระยาภูมิเสวิน เขียนเล่าไว้ว่าท่านเล่นเครื่องดนตรีได้ทุกชนิด แต่มีชื่อเสียงทางด้านระนาดเอกและมีมากที่ สุด ประมาณ พ.ศ. ๒๔๕๗ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ทรงโปรดให้มีการแสดงโขน

สมิทรเด่น ตอนพิเภกถูกขับออกจากกรุงลงกา ซึ่งมีหน้าพาทย์เพลง ๓ ชั้น เพลงพญาโศก จับเล่นตอนตีพิเภกถลาถูกเมีย ท่านเจ้าคุณประสานฯ เป็นผู้เป่าปี่ เสียงปี่อันไพเราะหวาน เยือกเย็นทำให้ผู้ชมเป็นจำนวนมากร้องให้ส่งสารพิเภกไปตามๆกัน ศิษย์เอกในทางปี พาทย์ที่มีชื่อเสียงเป็นที่ รู้จักทั่วไป คือ **พระสรพรเพลงสรวง (บัว กมลวาทิน)** และ **ครูเทวาประสิทธิ์ พาทย์โศกล**

ด้านระนาดเอกท่านก็เป็นเลิศมาก แต่ยุคนั้น **นายแหม่ม สุนทรวาที (พระยาเสนาะดุริยางค์)** กำลังโต้งตั้งอยู่ท่าน จึงไม่ค่อยแสดงฝีมือออกมาประชันชั้นเชิง เพราะท่านให้เกียรติว่านายแหม่ม เป็นลูกของครูช้อย ครูปีพาทย์คนสำคัญที่สุดของท่าน ท่านได้พัฒนาทางเพลงของระนาดเอกให้มีศิลปะการบรรเลงหลากหลายประณีตคัมภายขึ้น ระนาดยุคก่อนตีเก็บเป็นพื้น ออกตีมีอกันที่กลอน ความไหวที่เจิดจ้า แต่ทางระนาดของเทคนิคเม็ดพรายต่างๆอย่างฟองมา อัจฉริยะทางระนาดของท่านดูได้จากฝีมือของศิษย์เอกของท่าน ๔ คน ซึ่งล้วนเป็นคนระนาดที่มีชื่อเสียงโต้งตั้งเป็นที่รู้จักกันทั่วไป คือ **หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง)** **หลวงชาญเชิงระนาด (เงิน ผลารักษ์)** **พระเพลงไพเราะ (โสม สุวาทิต)** และ **ครูเฉลิม บัวทั้ง**

พระเพลงไพเราะหรือนายโสม เดิมเป็นศิษย์ **ครูโต๊ะ** และ **ครูสิน** สันธนากร เป็นระนาดลิกที่ตีไพเราะมาก แต่ฝีมือยังไม่เลอเลิศ หลังจากตี มาเป็น ศิษย์ ของท่านในปี พ.ศ. ๒๔๔๗ แล้ว ฝีมือก็ดีขึ้นอย่างรวดเร็ว จนได้เป็นคนระนาดเอก ประจำวงสังฆราชญกรมย์ของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามกุฎราชกุมาร (รัชกาลที่ ๖)

หลวงชาญเชิงระนาด (เงิน ผลารักษ์) นั้นเป็นศิษย์ของท่านเจ้าคุณประสานดุริยศัพท์ มาตั้งแต่อายุ ๑๐ ขวบท่านตีระนาดเรียบร้อย ไหววอ่อน กลอนละเอียด

ครูเฉลิม บัวทั้ง เป็นศิษย์คนสุดท้ายของท่านเมื่อท่านอายุมากแล้ว ได้รับพระราชทานเอกชวงหลังของท่านไว้มากกว่าคนอื่น ทางระนาดของครูเฉลิม บัวทั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเดี่ยวเพลงกราวในนั้นแสดงให้เห็นว่าผู้มีปัญญาระนาดของพระยาประสานดุริยศัพท์ไม่มีที่สิ้นสุด มีการพัฒนาทันยุคสมัยและลึกล้ำไพเราะอยู่เสมอ

ในช่วงแรกทางระนาดของท่านจะพัฒนาไปในทางอ่อนหวานเรียบร้อย ดังปรากฏในฝีมือของพระเพลงไพเราะกับหลวงชาญเชิงระนาด แต่ไม่โต้งตั้งเท่าระนาดทางทุ หรือองอาจสง่างามอย่าง ระนาดขุนเขมร และพระยาเสนาะดุริยางค์ เมื่อท่านมาพัฒนา ระนาดทางหวานให้ประณีตคัมภาย มีชั้นเชิงแยบยลยิ่งขึ้น จนเป็นทางที่แพร่หลายได้รับความนิยมไปทั่ว จนทุกคนเอาอย่างถือเป็นบรรทัดฐาน ศิษย์รุ่นต้นๆของท่านจึงตีระนาดในแนวนี้ ทั้งเพลงหมู่และเพลงเดี่ยว ต่อมาเมื่อหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ได้พัฒนาทางเพลงระนาดเอกที่มีความวิจิตรพิสดาร มีทางเดี่ยวที่โดดเด่นออกตีมีอขึ้นสุดยอด ท่านจึงพัฒนาทางระนาดให้มีลวดลายยิ่งขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเดี่ยวเพลงกราวใน ที่ท่านต่อให้ครูเฉลิม บัวทั้ง นั้น และไพเราะมาก จนทำให้หลวงชาญเชิงระนาด ฟังแล้วก็ร้องให้ติดพ้อถึงท่านเจ้าคุณประสานฯว่าไม่ต่อทางตีๆอย่างนี้ ให้บ้างซึ่งแม้แต่ หลวงประดิษฐไพเราะฯเองก็ยกย่องเพื่อเอามาเป็นแบบอย่างปรับปรุงทางให้ดียิ่งขึ้นไปอีก อันแสดงให้เห็นว่าสติปัญญาด้านระนาดของพระยาประสานดุริยศัพท์นั้นเลิศล้ำนัก

เรื่องเก่า-ไม่เล่าก็ลืม

โดย ผศ. วาสนา ช้างม่วง และ อาจารย์อนงค์ วารกุล

ปาเจรา จริยา โหนติ คุณุตตรา นุสาสกา

จากข้อความข้างต้นทุกคนเคยได้ยินกันมานานานในพิธีไหว้ครูในวันครูของทุกวันที่ ๑๖ มกราคม ซึ่งแปลว่า "ครูอาจารย์ผู้ใหญ่น้อยและผู้มีอายุทั้งหลายล้วนเป็นผู้มีพระคุณอันประเสริฐยิ่ง"

โดยประวัติความเป็นมาของ "วันครู" ซึ่งระบุให้ มีสถานในกระทรวงศึกษาธิการ วันของบุคคลที่ถือว่าเป็นผู้มี "พระคุณ" ของเราได้นำมาจากพ่อ และแม่ ที่ถือว่าท่านเป็น "พระคุณที่สาม"ของเราเลยในปี พ.ศ.๒๔๘๙/๘๙ จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ให้ความเห็นเรื่องนโยบายการศึกษา และสมัยนั้น ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ อำนวยการคุรุสภาที่ติดต่อกันได้กล่าวปราศรัย ต่อที่ประชุมครูทั่วประเทศถึงความคิดที่จะ กำหนดให้วันครู และเป็นการสอดคล้องกับ ความคิดเห็นของครูทั่วไป ดังนั้น ในวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๙ คณะรัฐมนตรีได้มีมติกำหนด ให้ วันที่ ๑๖ มกราคม ของทุกปีเป็น "วันครู" โดยถือเอาวันที่ประกาศพระราชบัญญัติครู ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๙ เป็น "วันครู"

วันครูได้จัดให้มีเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ.๒๕๐๐ สืบเนื่องมา จากการประกาศพระราชบัญญัติครูใน ราชกิจจานุเบกษาในปี พ.ศ. ๒๔๘๙ ประกาศให้วันครูเป็นวันครูแห่งชาติ การที่เด็ก ๆ ต่างจะต่างซึ้งใจไม่ได้ในสังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมี "ครู" ที่จะประสิทธิ์ ประสาทวิชาความรู้ เพื่อปูพื้นฐานไปสู่หนทาง ทำมาหากินในภายภาคหน้าด้วย ในความหมายของ "การไหว้ครู" ก็คือการที่ศิษย์แสดงความเคารพยอมรับนับถือ ครูบาอาจารย์อย่างจริงใจว่า ท่านเป็นผู้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม ความรู้ ศิษย์ในฐานะผู้ สืบทอดมรดกทางวิชาการจึงพร้อมใจกัน ปวารณาตัวรับภาระถ่ายทอดวิชาความรู้ด้วยความวิริยะอุตสาหะ เพื่อให้บรรลุปลายทาง แห่งการศึกษาตามที่ตั้งใจเอาไว้ ซึ่งการไหว้ครู นั้นนอกจากจะเป็นธรรมเนียมอันดีงามที่มีส่วน โน้มน้าวจิตใจคนให้รักษาคุณความดี และช่วย ชำรงรักษาวิชาการไว้สืบเนื่องต่อไป แล้ว โดยทั่วไป พิธีไหว้ครูมักจะจัดในวันพฤหัสบดี ด้วยถือว่าพระพฤหัสบดีเป็นเทพ ที่ส่งเสริม

ในชีวิตของคนๆหนึ่งนอกเหนือไปจาก พ่อแม่ซึ่งเปรียบเสมือน "ครูคนแรก" ของเรา แล้ว การที่เด็ก ๆ จะต่างซึ้งใจไม่ได้ในสังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมี "ครู" ที่จะประสิทธิ์ ประสาทวิชาความรู้ เพื่อปูพื้นฐานไปสู่หนทาง ทำมาหากินในภายภาคหน้าด้วย ในความหมายของ "การไหว้ครู" ก็คือการที่ศิษย์แสดงความเคารพยอมรับนับถือ ครูบาอาจารย์อย่างจริงใจว่า ท่านเป็นผู้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม ความรู้ ศิษย์ในฐานะผู้ สืบทอดมรดกทางวิชาการจึงพร้อมใจกัน ปวารณาตัวรับภาระถ่ายทอดวิชาความรู้ด้วยความวิริยะอุตสาหะ เพื่อให้บรรลุปลายทาง แห่งการศึกษาตามที่ตั้งใจเอาไว้ ซึ่งการไหว้ครู นั้นนอกจากจะเป็นธรรมเนียมอันดีงามที่มีส่วน โน้มน้าวจิตใจคนให้รักษาคุณความดี และช่วย ชำรงรักษาวิชาการไว้สืบเนื่องต่อไป แล้ว โดยทั่วไป พิธีไหว้ครูมักจะจัดในวันพฤหัสบดี ด้วยถือว่าพระพฤหัสบดีเป็นเทพ ที่ส่งเสริม

วิทยาการ และความเฉลียวฉลาด ซึ่งเป็น คุณสมบัติของครู เพื่อความเป็นสิริมงคล วัน ทั้งเจ็ดของสัปดาห์นั้นเราถือเอาวันพฤหัสบดี เป็นวันครูตามคติทางฮินดูที่เชื่อว่าพระพฤหัสบดี มีคุณลักษณะที่เรไรเราเขา บ้างว่ามีเสียงดัง จึงได้นำว่า คีษปติ แปลว่า ผู้เป็นใหญ่แห่ง การพูด กายของพฤหัสบดีมีแสงสว่างเหลือง คุชบุรธาตัม เป็นผู้ให้ความอบอุ่น มีเมตตา กรุณา และส่งเสริมในเรื่องของความเฉลียว ฉลาดในวิทยาการต่างๆ คุณสมบัติทั้งปวงนี้ อาจถือ ได้ว่าเป็นคุณสมบัติของครู การเตรียมพานไหว้ครู จะเห็นว่าพิธีไหว้ คุครู แต่โบราณไม่มีพิธีมากนัก แต่มีความหมาย เน้นไว้มากกว่า คนโบราณเป็นนักคิดจะทำ อะไรก็มักจะถูกเป็นปริศนาที่ลึกซึ้งเขาได้เสมอ ในพิธีไหว้ครูก็เช่นเดียวกันเครื่องสักการะที่ใช้ ในกรไหว้ครูนั้น นอกจากธูป เทียน แล้วยังมี ของดังต่อไปนี้

ดอกมะเขือ ความสามารถในการเกิด และ แพร่กระจายได้ทั่วไปในทุกที่ เปรียบเสมือน ปัญญาความคิดที่พร้อมจะเกิด และพัฒนาได้ อย่างรวดเร็วในทุกเวลาและสถานที่

หญ้าแพรก เป็นหญ้าที่เจริญงอกงาม แพร่กระจายพันธุ์ไปได้อย่างรวดเร็วมาก หญ้าแพรกดอกมะเขือ จึงมีความหมาย ขอนเน้นอยู่ คนโบราณจึงถือเอาเป็นเคล็ดว่า สติปัญญาของคนที่เกาะเจริญงอกงามเหมือน หญ้าแพรกและดอกมะเขือนั่นเอง

ดอกเข็ม เพราะดอกเข็มนั้นมีปลายแหลม สติปัญญาจะได้แหลมคมเหมือนดอกเข็ม และถือวว่าเป็นได้ว่า เกสรดอกเข็มมีรสหวาน การใช้ดอกเข็มไหว้ครูทำให้ชีวิตมีความสดชื่น เหมือนรสหวานของดอกเข็ม

ข้าวดอก หมายถึง ปัญญาความคิดที่ แดกดัน เพิ่มพูนมากขึ้นกว่าเดิม เช่นเดียวกับ ข้าวดอกที่เมื่อโดนความร้อนจะแตกพองออก และมีปริมาณมากขึ้น

ปัจจุบันการหาดอกเข็ม ดอกมะเขือ และหญ้าแพรก อาจจะกลายเป็นสิ่งที่หายากขึ้น ดังนั้นเครื่องบูชาครูจึงมีการประยุกต์ใช้เป็นพานพุ่ม หรือดอกไม้อื่นๆแทน ซึ่ง ก็เป็นเรื่องที่ปรับเปลี่ยนไม่ได้ตามยุคสมัยแต่ที่เป็นสาระสำคัญของการไหว้ครูก็คือการแสดงถึงความเคารพและความกตัญญู ต่อครูบาอาจารย์ผู้ให้สติปัญญาแก่เรานั้นเอง

โดย ผศ. ว่าที่ ร.ต. วีระ โพธิ์สรณ์

"...การเคลื่อนย้าย เรือนหอพร..."

"เรือนหอพร" เป็นเรือนไม้สองชั้น ลักษณะศิลปกรรมเป็นแบบนีโอคลาสสิก (Neo -Classic) ของยุโรป แต่ได้ดัดแปลงให้เข้ากับภูมิอากาศในเขตร้อน ด้วยการใช้ไม้เป็นวัสดุตัวเรือนแทนที่จะเป็นอิฐ และเป็นเรือนลักษณะไม้ประดับหลายเข้ามาในสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และเป็นที่ยอมรับว่าในเรือนหอพรนี้ ขุนนาง และชนชั้นกลางทั่วไป

เรือนหอพร ปัจจุบันตั้งอยู่ภายในคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ศูนย์พัฒนวิชาการพระนคร ซึ่งเดิมคือวิทยาเขตพัฒนวิชาการพระนคร สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เรือนหลังนี้เจ้าของเดิมคือ หม่อมเมี้ยน อากาศ ณ อยุธยา พระชายาในพลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ โดยเมื่อปี พ.ศ.๒๔๘๗ กรมอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นต้นสังกัดของโรงเรียนพัฒนวิชาการพระนคร ในขณะนั้น ต้องการขยายพื้นที่การศึกษา จึงได้ขอซื้อที่ดินพร้อมบ้านเรือนไม้สองชั้นสองหลังจากหม่อมเมี้ยน อากาศ ณ อยุธยา และหม่อมเจ้ารุจยากร อากาศ ณ อยุธยา ปัจจุบันเหลือเรือนหลังนี้เพียงหลังเดียว

เรือนหลังนี้ แต่เดิมใช้เป็นที่ทำการของร้านสหกรณ์ ซึ่งเรียกว่า **"ร้านฝึกการค้า"** ดำเนินการโดยนักเรียน ชั้นบนเป็นที่เก็บสินค้า ส่วนชั้นล่างเป็นที่ทำการค้า

เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นประธานในพิธีเปิดพระอนุสาวรีย์กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ได้มีรับสั่งถามว่า **"ยังมีสิ่งใดที่ในสมัยเป็นวังหลวงเหลืออยู่บ้าง"** ศาสตราจารย์ธรรมบุญ อัครพานิช ผู้อำนวยการในขณะนั้นได้กราบบังคมทูลพระกรุณาว่า **"ยังมีเรือนหลังหนึ่งอยู่"** จึงมีพระราชกระแสว่า **"ให้อนุรักษ์ไว้"** ซึ่งก็คือ **"เรือนหอพร"** หลังนั่นเอง

ในสมัยที่เป็นวิทยาเขตพัฒนวิชาการพระนคร ได้มีการบูรณะเรือนหลังนี้เพื่อใช้งานมาโดยตลอด คือใช้เป็นที่ตั้งของแผนกพยาบาล โดยเรียกว่า **"เรือนพยาบาล"** และต่อมาจึงตั้งชื่อว่า **"เรือนหอพร"** เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๒ มีพิธีเปิด โดยสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ เจ้าอาวาสวัดเบญจมบพิตร เป็นประธานในพิธี

เหตุที่ชื่อเรือนหอพรนั้น มาจากพระนามของกรมหลวงชุมพรฯ ในบทบาทของหม่อมอุรักราชา โครงสร้างการบริหารจากวิทยาลัยพัฒนวิชาการคนใช้ ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๕๔-๒๔๖๐ พระนคร แบ่งเป็นคณะบริหารธุรกิจ และพระองค์ได้กราบบังคมทูลลาออกจากราชการ คณะศิลปศาสตร์ ศูนย์พัฒนวิชาการพระนคร และทรงสนพระทัยศึกษาในวิชาการแพทย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร แผนโบราณจากตำราไทย และจากแพทย์ชาวต่างชาติ ทรงเขียนตำราขายแผนโบราณลงในสมุดข่อย และทรงรักษาโรคภัยไข้เจ็บแก่คนต่างชาติ ทรงเขียนตำรายาแผนโบราณลงในสมุดข่อย และทรงรักษาโรคภัยไข้เจ็บแก่คนต่างชาติ ทรงเขียนตำรายาแผนโบราณลงในสมุดข่อย และทรงรักษาโรคภัยไข้เจ็บแก่คนต่างชาติ

ในปี พ.ศ.๒๕๕๑ หลังจากรับตำแหน่งเอง โดยย้ายจากตรงกลางระหว่างหอประชุมอาคารเดิม และสนามบาสเกตบอลเดิม (ซึ่งจะถูกแทนที่ด้วยอาคารใหม่สองหลัง) มาอยู่ในตำแหน่งบริเวณสนามหญ้าด้านในพื้นที่ล้อมรอบของอาคาร 1 และมีการลงเสาเข็มทำฐานปูนคอนกรีตเพื่อรองรับตัวเรือน ณ ที่ตั้งใหม่ให้แข็งแรงมั่นคง และสง่างาม

ก่อนที่จะทำการเคลื่อนย้าย มีการทำพิธี ๒ ครั้ง ทั้งพิธีพราหมณ์และพิธีสงฆ์ โดยมีพราหมณ์จากสำนักพระราชวัง และเจ้าหน้าที่จากกรมศิลปากรมาช่วยดำเนินการ จากนั้นจึงได้ทำการเคลื่อนย้ายตัวเรือนระหว่างวันที่ ๑๕ - ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยว่าจ้างให้บริษัทเฟสส์ ซอยล์ เทสติ้ง จำกัด (Finesse Soil Testing Co., Ltd.) ซึ่งมีคุณเชนศ วีระศิริ เป็นวิศวกรผู้ควบคุมงานดำเนินการ เคลื่อนย้ายเรือน โดยการขุดชั้นบนวางเหล็กเคลื่อนไปบนรางนั้น และยกชั้นวางบนฐานปูนคอนกรีตที่เตรียมไว้ โดยไม่มีการเปลี่ยนทิศของตัวเรือนแต่อย่างใด ทั้งนี้เพื่อให้ตัวเรือนได้รับการกระทบกระเทือนน้อยที่สุด

ต่อมาเรือนหอพรมีสภาพทรุดโทรมลง จึงย้ายเรือนพยาบาลออกไปไว้ที่หอประชุม อาคารตรงกลางแต่เรือนหอพรนั้นได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน กรมศิลปากรซึ่งมีกฎหมายระบุว่าห้ามมิให้สิ่งปลูกสร้างที่จับกับอาคารโบราณสถาน ในระยะ ๑๕-๒๐ เมตรทำให้มีความจำเป็นต้องเคลื่อนย้ายเรือนหอพร ทางด้านทิศใต้กับ มหาวิทยาลัย จึงมอบให้คณะศิลปศาสตร์ ซึ่งเป็นผู้ดูแลเรือนหอพร ทำหน้าที่ขออนุญาตกรมศิลปากรเพื่อเคลื่อนย้ายเรือนหอพร และกรมศิลปากรได้ให้ความเห็นชอบให้ดำเนินการได้ โดยให้ย้ายเรือนหอพรไปตั้งในที่ใหม่ที่เหมาะสมไม่ถูกบดบังทัศนียภาพของตัวเรือน ซึ่งห่างจากจุดเดิมประมาณ ๘๐ เมตร ในเขตวังนางเลิ้ง พื้น

ความจำเป็นต้องเคลื่อนย้ายเรือนหอพร ทางด้านทิศใต้กับ มหาวิทยาลัย จึงมอบให้คณะศิลปศาสตร์ ซึ่งเป็นผู้ดูแลเรือนหอพร ทำหน้าที่ขออนุญาตกรมศิลปากรเพื่อเคลื่อนย้ายเรือนหอพร และกรมศิลปากรได้ให้ความเห็นชอบให้ดำเนินการได้ โดยให้ย้ายเรือนหอพรไปตั้งในที่ใหม่ที่เหมาะสมไม่ถูกบดบังทัศนียภาพของตัวเรือน ซึ่งห่างจากจุดเดิมประมาณ ๘๐ เมตร ในเขตวังนางเลิ้ง พื้น

แม้ว่าการเคลื่อนย้ายเรือนหอพรจะสิ้นสุดลงอย่างราบรื่นงดงามแล้วแต่การบูรณะพัฒนาเรือนหอพรตลอดจนภูมิทัศน์รอบเรือนเพิ่งจะเริ่มต้น ทั้งนี้เพื่ออนุรักษ์พัฒนาโบราณสถานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของศิลปวัฒนธรรมของชาติให้ยั่งยืนสืบไป

ปกิณกะวัฒนธรรม.

โดย ผศ.ยุทธภูมิ, นรินทร์, อุเทน

๘๖ พรรษาหมกมล เกิดให้ภูมิพลมหาราช

รศ.ดวงศุภา เตโชติรส อธิการบดี มทร.พระนคร พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา จัดพิธีหมกมล เกิดให้ภูมิพลมหาราช เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณ และรณรงค์การทำหน้าที่เพื่อเจริญความรอยเบื้องพระยุคลบาท สู่ประโยชน์ของมหาชนอย่างยั่งยืน และเป็นการแสดงความจงรักภักดีถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๖ พรรษา ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๑ ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

๘๐ พรรษา ๕๐ พันฝาย ปลุกป่าชายเลนเทิดพระเกียรติ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร สนองพระราชดำริ ร่วมโครงการสร้างฝายต้นน้ำลำธารขึ้นเนื่องมาจากพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นวิธีการแก้ปัญหาเพื่อฟื้นฟูสภาพแผ่นดิน ผืนป่าที่ถูกบุกรุกทำลาย แห่งแห่ง เสื่อมโทรม ให้กลับฟื้นคืนผืนดินผืนป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ ณ จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๓๐ ฝาย ในพื้นที่ อาทิ โครงการพระราชดำริห้วยองค์ ต.สมเด็จเจริญ อ.หนองปรือ จ.กาญจนบุรี จำนวน ๑๐๐ ฝาย โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ไทรโยค ต.แก่งประหลอม อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี จำนวน ๑๐๐ ฝาย เขตป่าสงวนแห่งชาติ เขาช่องอินทรีย์ ต.วังไผ่ อ.ห้วยกระเจา จ.กาญจนบุรี จำนวน ๕๐ ฝาย และเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าวังใหญ่ป่าต้นน้ำแม่แก้วน้อย ต.ศรีมงคล อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี จำนวน ๕๐ ฝาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาสภาพผืนป่าและสภาพแวดล้อม ให้มีความอุดมสมบูรณ์ รักษาความสมดุลของระบบนิเวศน์ ตลอดจนเป็นมาตรการการป้องกัน การเกิดภัยธรรมชาติ ราษฎรได้รับประโยชน์จากการกักเก็บน้ำ และเพื่อตอบสนองต่อนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ในการบรรลุเป้าหมาย "๘๐ พรรษา ๕๐ พันฝาย"

ถวายโล่ศูนย์สอบยอดเยี่ยม World Pec Ethics Contest

สืบเนื่องจาก ผศ.ยุทธภูมิ สุวรรณเวช ผู้ช่วยอธิการบดีและผอ.กองประชาสัมพันธ์ มทร.พระนคร เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการ สอบตอบปัญหาศีลธรรม เพื่อสันติภาพครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๒ ณ วัดสามพระยา เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชน ในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลกเกิดความสนใจใฝ่หาความรู้ในพระพุทธศาสนา สามารถนำพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ในครั้งนี้ได้มีนักศึกษา บุคลากร มทร.พระนครให้ความสนใจเข้าร่วมสอบเป็นจำนวนมาก จากการอบรมธรรมะ ของชมรมคนรักพระพุทธศาสนา ตามตัวชี้วัด เรื่องความร่วมมือกับภาคประชาชน ซึ่งการสอบดังกล่าวได้มีการจัดศูนย์สอบกว่า ๒๐๐ แห่งทั่วประเทศ โดยศูนย์สอบวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพฯ ได้รับคัดเลือกให้เป็นศูนย์สอบยอดเยี่ยม ในการนี้ชมรมคนรักพระพุทธศาสนา ได้เชิญ ผศ.ยุทธภูมิ ในฐานะประธานสนามสอบ ถวายโล่ให้แก่พระธรรมคุณากร ณ เจ้าอาวาสวัดสามพระยา ในวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ณ วัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพฯ

บริจาคโลหิต ถวายเป็นพระราชกุศล

คณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ร่วมบริจาคโลหิต เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๖ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๑ โดยจัดขึ้นในวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๑ ณ บริเวณสถานอัฐิแดง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มทร.พระนคร

ปลุกป่าชายเลนเฉลิมพระเกียรติ

เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๑ มทร.พระนคร รู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณนานัปการที่มีต่อปวงชนชาวไทย ทั้งยังพระราชนามมหาวิทยลัย นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าฯ จึงได้จัดโครงการ "๕ ธันวาคมหมกมล เติมน้ำพระเกียรติภูมิพลมหาราช" เพื่อแสดงความจงรักภักดี ถวายเป็นราชสักการะ และถวายเป็นพระราชกุศลเนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๖ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๑ จึงจัดกิจกรรมการปลุกป่าชายเลนเฉลิมพระเกียรติภูมิพลมหาราช ณ สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๘ จ.สมุทรสงคราม เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๑

สารวัักษ์วัฒนธรรม มทร.พระนคร

ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๔ ม.ค.- มิ.ย. ๒๕๕๒

ฝึกวิชาชีพเฉพาะทาง
เชิงวัฒนธรรมไทย

เมื่อโบราณ

งานวัฒนธรรม คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มทร.พระนคร จัด โครงการค่ายภาษาอังกฤษเพื่อวิชาชีพเฉพาะทางเชิงวัฒนธรรมไทย เพื่อให้นักศึกษาฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทางด้าน การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนในวิชาชีพเฉพาะทางด้านคหกรรมศาสตร์เชิงวัฒนธรรมไทย และเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของนักศึกษาให้สามารถเผยแพร่งานในวิชาชีพด้านคหกรรมศาสตร์ และงานวัฒนธรรมไทยเป็นภาษาอังกฤษได้ด้วยตนเอง ตลอดจนสร้างความมั่นใจในการก้าวสู่โลกอาชีพในระดับสากลได้ในโอกาสต่อไป โดยได้เชิญวิทยากรชาวต่างประเทศจากสถาบันสอนภาษา ECC เป็นผู้บรรยาย เมื่อวันที่ ๒๔-๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ณ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ และค่ายริมน้ำเมืองโบราณ จ.สมุทรปราการนอกจากนี้ นักศึกษาโครงการค่ายภาษาอังกฤษยังได้มีโอกาสนำความรู้จากการเข้าค่ายนำมาปฏิบัติจริง ในโอกาสที่ มทร.พระนครจัดประชุมวิชาการนานาชาติ The 1st RMUTP International conference ภายใต้หัวข้อ Green Trends in Foods, Crafts, Fashion & Textiles

วัฒนธรรมสัญจร
ปลูกฝังอนุรักษ์
ศิลปวัฒนธรรมไทย

เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๒ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มทร.พระนคร ได้จัดโครงการวัฒนธรรมสัญจร ณ จังหวัดฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และสระแก้ว เพื่อให้คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา ได้ศึกษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ ตามสถานที่ต่างๆ รวมถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่น และนำสิ่งเหล่านี้มาถ่ายทอดให้นักศึกษา ได้เห็นคุณค่าอันควรแก่การอนุรักษ์ ตระหนักถึงความสำคัญของคนไทยสืบต่อไป ตลอดจนเป็นการศึกษาศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน และโบราณวัตถุ ณ สถานที่จริง เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในความงดงามของศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อให้ร่วมอนุรักษ์ สืบสาน และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทยด้านศิลปวัฒนธรรมไทย

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จัดกิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มทร.พระนคร พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา จัดกิจกรรม วันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ๕ ธันวาคม เพื่อระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่าน พระผู้ทรงเป็นที่รักยิ่งของปวงชนชาวไทย และได้จัดให้มีกิจกรรมถวายพระราชกุศลด้วยการปล่อยปลา และจัดคอนเสิร์ตการพระราชมงคลนัยกิจต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความสำนึก ในพระมหากรุณาธิคุณระหว่าง วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน-๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๑

สนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจาก

พระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สถาบันวิจัยและพัฒนา มทร.พระนคร ได้ร่วมสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยได้รับงบประมาณ จำนวน ๕๖๖,๖๓๐ บาท โครงการบริการวิชาการองค์ความรู้และผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย โครงการย่อย ๔ โครงการคือ ศูนย์การเรียนรู้เรื่องกล้วยครกวงจร การพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางเกษตรการถั่วทอด เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อาหาร และการถั่วทอดเทคโนโลยีงานประดิษฐ์ เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ คณะผู้บริหารในการดำเนินงาน โครงการดังกล่าว ประกอบด้วย ผศ.จ.จก. พิรพัชระ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา อ.ชัยวิชิต คุ้มเมะ ผู้อำนวยการกองศิลปวัฒนธรรม และผู้แทนจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ และสถาบันวิจัยและพัฒนา ได้เดินทางไปศึกษาพื้นที่ดำเนินโครงการ ณ พื้นที่แปลง ๙๐๕ เขาวังเขมร อำเภอท่ายักษ์ จังหวัดกาญจนบุรี โดยประสานการดำเนินงานกับกองการเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานทหารพัฒนา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งทำหน้าที่ดูแลงานโครงการอนุรักษ์ฯ ในพื้นที่ จังหวัดกาญจนบุรี

ศึกษาศิลปวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบ ในประเทศแถบอินโดจีน

กองศิลปวัฒนธรรม มทร.พระนคร มีภารกิจในการอนุรักษ์เผยแพร่และส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรมและสนับสนุนเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายทางวัฒนธรรมจังหวัด โครงการพัฒนาบุคลากรด้านศิลปวัฒนธรรมเชิงเปรียบเทียบในระเทศแถบอินโดจีน ระหว่างวันที่ ๑๖-๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (ภาคกลาง) เพื่อผู้บริหารและอาจารย์ที่รับผิดชอบงานด้านศิลปวัฒนธรรมมีการแสวงหาทิศทางและแนวทางการร่วมกันใน การพัฒนาองค์ความรู้เชิงเปรียบเทียบทางด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยที่วางส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และศึกษาค้นคว้างานศิลปวัฒนธรรมที่เป็นตัวสร้างองค์ความรู้ในวิชาการ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ทางศิลปวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อบูรณาการศิลปวัฒนธรรมของประเทศแถบอินโดจีนไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ในต่างประเทศเพื่อนบ้าน